

Probleemgerichte aanpak van woninginbraken Beresteinlaan

Nuttige lessen na één jaar

Jolien Terpstra
Bram van Dijk

Probleemgerichte aanpak van woninginbraken Beresteinlaan

Nuttige lessen na één jaar

DSP-groep

DSP-GROEP

Jolien Terpstra

onderzoeker

jterpstra@dsp-groep.nl

Bram van Dijk

partner

bvandijk@dsp-groep.nl

Foto's

Politie-eenheid Den Haag

DSP – groep BV

Van Diemenstraat 374

1013 CR Amsterdam

T: +31 (0)20 625 75 37

F: +31 (0)20 627 47 59

E: dsp@dsp-groep.nl

W: www.dsp-groep.nl

KvK: 33176766 A'dam

Inhoud

Inleiding	5
Naar een probleemgerichte aanpak	7
Analyse van de problematiek	7
Sturing op de aanpak	10
De uitvoering	12
Dadergerichte maatregelen	12
Slachtoffergerichte maatregelen	17
Omgevingsgerichte maatregelen	20
Resultaten van de aanpak	22
Ontwikkeling woninginbraken	22
Ontwikkeling overige delicten	24
Lessen	27
Succesfactoren	27
Aandachtspunten	30
Bijlage 1 Veiligheidsstrategie The Best of Three Worlds	33
Bijlage 2 Hotspot-surveillance werkt!	35

1 Inleiding

Evaluatie op verzoek van politie-eenheid Den Haag

Bureau Beresteinlaan is één van de bureaus waar het laatste jaar een probleemgerichte aanpak van woninginbraak in de praktijk is gebracht. Binnen het werkgebied van dit bureau vormden woninginbraken in toenemende mate een probleem. Het aantal woninginbraken steeg van 241 in 2008 tot 460 in 2012. De problematiek van de woninginbraken hing samen met de problematiek van een crimineel jeugdnetwerk. De politie is daarom in 2013 samen met partners actief aan de slag gegaan met een probleemgerichte aanpak¹. In dit boekje wordt die probleemgerichte aanpak op verzoek van de politie-eenheid Den Haag geëvalueerd. De drie vragen die daarbij centraal staan zijn:

- 1 Hoe heeft Bureau Beresteinlaan volgens de principes van *The Best of Three Worlds* invulling gegeven aan de probleemgerichte aanpak?
- 2 Wat zijn de resultaten van de aanpak tot nu toe?
- 3 Welke lessen kunnen getrokken worden van de aanpak tot nu toe en wat is er voor nodig om duurzame veiligheid te bereiken?

De belangrijkste bron van informatie voor dit boekje zijn gesprekken met de betrokkenen van de politie, maar ook van samenwerkingspartners als de gemeente, het OM, woningcorporaties, Bureau Jeugdzorg en twee Buurt Interventie Teams². Tevens zijn relevante documenten als de gebiedsscan, probleemanalyses en plannen van aanpak bestudeerd. Om zicht te krijgen op de resultaten zijn tot slot cijfers opgevraagd bij Analyse en Research van de politie-eenheid Den Haag.

Noot 1 Om de politie te ondersteunen bij het opzetten van een hot spotaanpak heeft de politie-eenheid Den Haag in 2011 een handleiding op laten stellen. Zie daarvoor: Dijk, B. van, C. van den Handel & P. Versteegh (2011). *Hot spotaanpak in vier stappen*. Amsterdam: DSP-groep/Apeldoorn: Politieacademie.

Noot 2 Vanuit de politie is gesproken met de bureauchef, chef handhaving, projectleider van het Spectra team en drie leden van het HIT-team. Vanuit de gemeente is gesproken met de accounthouder OOV, de wijkmanager Bouwlust en een medewerker van Stadsdeel Escamp die woninginbraak in zijn portefeuille heeft. Vanuit het OM is met een betrokken zaakofficier gesproken. Er is gesproken met de manager Beheer en Leefbaarheid van Vestia en de medewerker sociaal beheer van Haag Wonen. Vanuit Bureau Jeugdzorg is gesproken met twee gezinsvoogden van Bureau Jeugdzorg en tot slot twee coördinatoren van de Buurt Interventie Teams.

In deze evaluatie ligt de nadruk op de rol van de politie en wordt de rol van de andere partners vooral beschreven in termen van samenwerking met de politie.

Strategie in de aanpak van woninginbraken

Woninginbraak is voor de politie-eenheid Den Haag één van de zogenoemde High Impact Crimes (HIC) die prioriteit heeft. Via een gerichte aanpak moet het aantal woninginbraken in de eenheid worden teruggebracht en het oplossingspercentage verhoogd. De politie-eenheid Den Haag hanteert bij de aanpak van criminaliteit een combinatie van drie veiligheidsstrategieën (*The Best of Three Worlds*³)

- Probleemgerichte aanpak (SARA-model)
- Informatie gestuurde aanpak
- Betrokkenheid van organisaties en burgers

Het SARA-model staat voor **Scanning, Analysis, Response, Assessment**. Een probleemgerichte aanpak begint altijd met een scan van de (lokale) veiligheidsproblematiek (S), waarna een grondige analyse van het belangrijkste probleem volgt (A). Op basis van die analyse kunnen gericht preventieve en repressieve maatregelen worden ingezet (R). Om een veiligheidsprobleem effectief aan te kunnen pakken werkt de politie voor de uitvoering van maatregelen samen met andere partners en worden burgers actief betrokken. Een laatste stap in de cyclus is dat de probleemgerichte aanpak wordt geëvalueerd (A). Hierdoor kan de aanpak verder worden aangescherpt (zie bijlage 1 voor een uitgebreidere toelichting op *The Best of Three Worlds*).

Leeswijzer

Dit boekje bestaat uit de volgende onderdelen:

- Hoofdstuk 2 start met een beschrijving van de wijze waarop de probleemgerichte aanpak tot stand is gekomen.
- In hoofdstuk 3 gaan we in op de maatregelen die zijn ingezet. Daarbij maken we een onderscheid tussen dadergerichte, slachtoffergerichte en omgevingsgerichte maatregelen.
- In hoofdstuk 4 gaan we na wat de resultaten van de aanpak tot nu toe zijn. Zijn de woninginbraken daadwerkelijk afgenomen? En zijn er ook nog andere effecten zichtbaar?
- In hoofdstuk 5 worden tot slot lessen getrokken van één jaar probleemgericht werken aan de Beresteinlaan. Wat zijn succesfactoren geweest in de aanpak en wat zijn juist aandachtspunten voor het bereiken van duurzame veiligheid?

Noot 3 Zie: Peter Versteegh, Theo van der Plas en Hans Nieuwstraten (2010), *The Best of Three Worlds. Effectiever politiewerk door een probleemgerichte aanpak van hot spots, hot shots en hot groups*, politie Haaglanden, NPA/Apeldoorn.

2 Naar een probleemgerichte aanpak

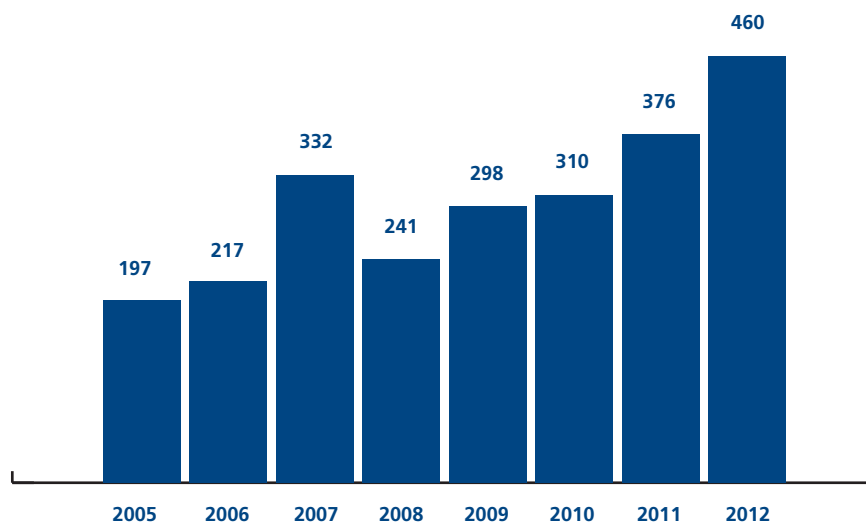
In dit hoofdstuk beschrijven we hoe de probleemgerichte aanpak volgens de principes van *The Best of Three Worlds* bij de Beresteinlaan tot stand is gekomen. We gaan in op de eerste twee stappen uit het SARA-model (Scanning en Analyse) en de wijze waarop sturing wordt gegeven aan de probleemgerichte aanpak.

2.1 Analyse van de problematiek

2.1.1 Scanning: een eerste verkenning

Met de *Gebiedsscan Criminaliteit en Overlast Beresteinlaan 2012* is een eerste verkenning van de problematiek uitgevoerd. De gebiedsscan geeft inzicht in de belangrijkste lokale ontwikkelingen op het gebied van criminaliteit en overlast. Hieruit blijkt dat woninginbraken het meest voorkomende misdrijf is in het werkgebied van de Beresteinlaan en dat het aantal woninginbraken in 2012 sterk is toegenomen ten opzichte van de voorgaande jaren (zie ook onderstaande grafiek). Ook wordt uit de gebiedsscan duidelijk dat er een aantal *hotgroups* actief zijn op een aantal *hotspots*. Een *hotspot* is een specifieke geografische locatie waar gedurende langere tijd en/of terugkerend sprake is van een hoge concentratie van criminaliteit en/of overlast, die kan worden toegeschreven aan kenmerkende omstandigheden en/of gelegenheidsfactoren.

Figuur 2.1 Ontwikkeling woninginbraken 2005-2012

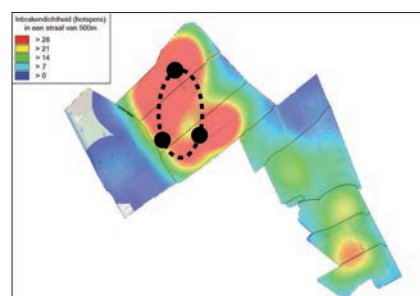
Bron: HKS (2005 t/m 2009), BVH (2010 t/m 2012)

2.1.2 Analyse: verdieping van de problematiek

Voor een beter zicht op de problematiek zijn drie aanvullende analyses uitgevoerd. Ten eerste is voor woninginbraken een *hotspotanalyse*⁴ uitgevoerd. In deze uitgebreide analyse zijn de hotspots van woninginbraken nader geanalyseerd. De bevindingen uit de hotspotanalyse hebben relevante aanknopingspunten geboden voor de probleemgerichte aanpak: Zo blijkt ten eerste dat er gedurende meerdere jaren een concentratie van woninginbraken is in drie buurten die gezamenlijk de wijk Bouwlust-Vrederust vormen (zie de rode gebieden in onderstaande afbeeldingen). Op deze wijk zal de probleemgerichte aanpak zich dus richten.

Afbeelding 2.1

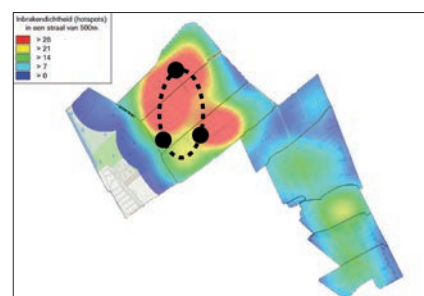
Hotspotkaart woninginbraak 2011

= Crimineel jeugdnetwerk

Afbeelding 2.2

Hotspotkaart woninginbraak 2012

Bron: BVH

Verder blijkt dat een groot deel van de inbrekers in het hotspotgebied woont, dan wel een link heeft met het criminele jeugdnetwerk in de wijk (zie ook de cirkels op bovenstaande afbeeldingen). Voor de daders is een aparte tactische dadergroepanalyse uitgevoerd (zie verder in deze paragraaf).

De hotspotanalyse biedt ook aanknopingspunten voor gerichte inzet van extra inbraakbeveiliging en voor verbetering van de openbare ruimte. Het hotspotgebied bestaat voor een groot deel uit hoogbouw van vier verdiepingen waarvan de balkons op de eerste woonlaag zich op ooghoogte bevinden. Het is heel makkelijk om op deze balkons te klimmen.

Inbraakpreventie kan zich aan de tuinkant dan ook het beste richten op woningen op de begane grond en de eerste verdieping. Voor de straatkant van de woningen geldt dat het van belang is dat de gemeenschappelijke voordeur goed wordt afgesloten en dat bewoners zich bewust zijn voor wie ze open doen. Voor de openbare ruimte geldt dat de begroeiing in de binnentuinen soms zo hoog dat inbrekers zich daar goed kunnen verstoppen.

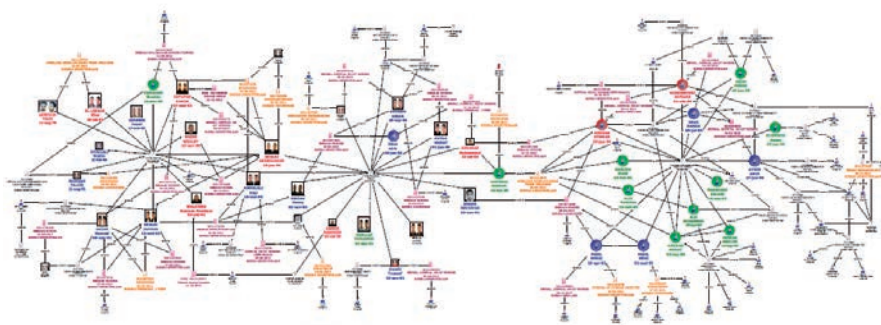
Tot slot geeft de hotspotanalyse suggesties voor het gericht informeren van slachtoffers. Woningen die op 10 meter afstand liggen van de woning waar de eerste inbraak

Noot 4 Tol, S. van den (2013). Hotspot analyse: diefstal uit woning Beresteinlaan, politie-eenheid Den Haag, Bureau Beresteinlaan.

heeft plaatsgevonden, hebben gedurende 48 uur een verhoogd risico voor woninginbraak. Voorlichting over preventie dient zich dus op de directe omgeving van het slachtoffer te richten. Verder kan de bewustwording onder bepaalde doelgroepen (Hindoestanen en Turken) vergroot worden. Van deze doelgroepen is bekend dat ze goud of veel contant geld in huis hebben, wat hen een aantrekkelijk doelwit maakt.

In het najaar van 2012 is door Jan Dirk de Jong het onderzoek *Ons kent ons, naar een probleemgerichte analyse van een crimineel (jeugd)netwerk: Beresteinlaan*⁵ uitgevoerd. Dit onderzoek geeft een beschrijving van de problematiek van de problematische jeugdgroepen die in het werkgebied van de Beresteinlaan actief zijn. Volgens de Jong is geen sprake van criminele jeugdgroepen, maar eerder van een crimineel jeugdnetwerk. Een netwerk is geen vastomlijnde entiteit als een groep, maar bestaat uit wisselende coalities. Eén van de criminele (jeugd)netwerken is in de wijk Bouwlust-Vrederust actief, precies die wijk die een hotspot van woninginbraken is.

Een derde aanvullende analyse is de *tactische dadergroepanalyse*⁶. Samen met wijkagenten en rechercheurs van het bureau is vastgesteld welke jongeren deel uitmaken van het criminele jeugdnetwerk in Bouwlust-Vrederust. Vervolgens is een analyse uitgevoerd van dit criminele jeugdnetwerk. Het netwerk, bestaande uit 72 jongens, is verantwoordelijk voor tenminste 177 woninginbraken, 68 mishandelingen, 37 bedreigingen, 45 diefstallen met geweld, 31 eenvoudige diefstallen, 25 vernielingen en 16 beledigingen van ambtenaren. Daarnaast zijn leden van het netwerk ook betrokken bij intimidaties van politiemedewerkers. Binnen het criminele jeugdnetwerk zijn verschillende typen leden te onderscheiden. Er is een zwaardere doelgroep van criminele kopstukken en ambitieuze delinquenten (samen ongeveer 25 jongens). Zij houden zich actief bezig met het plegen van criminaliteit. Daarnaast is er een lichtere doelgroep bestaande uit meelopers, niet-criminelen en facilitators. Zij vervullen vooral ondersteunende taken, zoals het afleiden van de politie, informatie geven, beschikbaar stellen van de afzetmarkt etc.

Crimineel jeugdnetwerk

Noot 5 Jong, J.D.A. de (2012) *Ons kent ons. Naar een probleemgerichte analyse van een crimineel (jeugd)netwerk: Beresteinlaan*. Amsterdam/Den Haag: Rebond/Ministerie van Veiligheid en Justitie, Politie Haaglanden, Analyse en Research

Noot 6 Tol, S. van den (2013). *Tactische dadergroep analyse Bureau Beresteinlaan*, Politie-eenheid Den Haag, Bureau Beresteinlaan.

2.2 Sturing op de aanpak

De probleemanalyses die de politie heeft uitgevoerd, vormen aanleiding om de aanpak van woninginbraken te combineren met de aanpak van het criminele jeugdnetwerk. Beide zijn prioriteiten van zowel het landelijke als het lokale veiligheidsbeleid.

2.2.1 Strategische sturing

Stedelijk - Driehoek

In 2012 is begonnen met de aanpak. De eerste periode was vooral gericht op een analyse van de problematiek en het betrekken van de juiste partners en het creëren van commitment. Op basis van de eerder genoemde analyses en de eerste ervaringen met de aanpak is in 2013 door de Driehoek besloten om de aanpak een extra impuls te geven. De politie kreeg extra capaciteit om de problematiek aan te pakken. Door de gemeentelijke stuurgroep werd besloten om extra geld uit te trekken voor een brede aanpak voor de wijk Bouwlust gericht op het vergroten van de leefbaarheid. Er werd een wijkmanager aangesteld om deze aanpak vanuit het stadsdeel verder uit te rollen.

Stadsdeel - Veiligheidsoverleg

Op stadsdeelniveau vindt periodiek een strategisch veiligheidsoverleg plaats tussen de stadsdeeldirecteur, de accounthouder OOV, de bureauchefs van de twee basisteams in het stadsdeel, de teamleider van het Handhavingsteam en iemand van het OM. In dit overleg zijn de hotspotanalyse en gebiedsscan ook besproken. Het veiligheidsoverleg wordt vooral gebruikt om de inhoudelijke afspraken die door de regiegroep worden gemaakt ook op hoger niveau te bekrachtigen. De inhoudelijke sturing op de probleemgerichte aanpak is bij de regiegroep belegd.

2.2.2 Tactische sturing

Regiegroep

De regiegroep wordt voorgezeten door de accounthouder OOV van de gemeente Den Haag. In de regiegroep werken de politie, gemeente (zowel van de Bestuursdienst, als van het Stadsdeel), het Openbaar Ministerie (OM), Bureau Jeugdzorg, Reclassering Nederland, Stichting Mooi (jongerenwerk) en sinds het najaar van 2013 ook het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) op strategisch/tactisch niveau met elkaar samen.

Door de regiegroep is gezamenlijk een plan van aanpak opgesteld, bestaande uit een matrix van maatregelen waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen persoonsgerichte, groepsgerichte en gebiedsgerichte maatregelen. Per maatregel is aangegeven wat het doel van de maatregel is. In de matrix is echter geen doel opgenomen voor de gehele probleemgerichte aanpak.

Naast de matrix is er ook een beknopt plan van aanpak specifiek gericht op woninginbraken. De doelstelling, om het aantal woninginbraken terug te dringen, is te bereiken door middel van:

- Strafrechtelijk onderzoek door politie en OM gericht op woninginbrekers
- Treffen van preventiemaatregelen aan woningen en in de openbare ruimte
- Bewoners bewust maken van problematiek
- Bewoners actief betrekken bij de aanpak van woninginbraken

De uitwerking van de maatregelen komt grotendeels overeen met de maatregelen in de matrix.

2.2.3 Operationele sturing

De politie heeft een projectleider geleverd om een opsporingsteam (Spectra team) te starten dat zich richt op de strafrechtelijke aanpak van het criminele jeugdnetwerk. Voor het Spectra team is een plan van aanpak opgesteld waarin de politie en het OM de volgende doelstellingen hebben vastgelegd:

- In samenwerking met de partners het criminele (jeugd)netwerk ontmantelen zodat een beheersbare genormaliseerde situatie ontstaat.
- Een vermindering van het aantal woninginbraken en overlastmeldingen beide met 20%.
- Een vermindering van de onveiligheidsgevoelens van zowel bewoners als politiemedewerkers

OCOB

Om de samenwerking tussen de partners in de strafrechtelijke aanpak goed vorm te geven is het Operationeel Casus Overleg Beresteinlaan (OCOB) opgezet. Dit OCOB is een afstemmingsoverleg op uitvoeringsniveau waarin de politie, OM, gemeente, Re-classering en Bureau Jeugdzorg de stand van zaken omtrent de aanpak van individuele leden van het criminele jeugdnetwerk bespreken. De tactische dadergroepanalyse vormt een belangrijk uitgangspunt voor het OCOB. In het OCOB richten de partners zich vooral op de criminele kopstukken en de ambitieuze delinquenten uit het netwerk. Het overleg wordt benut om informatie over deze personen uit te wisselen en om afspraken te maken wie welke acties uitvoert.

Actiehoudersoverleg

Tot slot is er op uitvoeringsniveau nog het Actiehoudersoverleg waarin risicojongeren worden besproken waarover zorgen bestaan en die preventief geholpen kunnen worden op het rechte pad te blijven. In dit overleg wordt gekeken welke begeleiding nodig is en wie de actiehouders wordt. Aan het Actiehoudersoverleg nemen de volgende partijen deel: gemeente (OOV/stadsdeel), politie, Stichting Mooi, Jeugd Interventie Team (JIT), CJG /Bureau Jeugdzorg, en Bureau Leerplicht. Alle partners kunnen risicojongeren in het Actiehoudersoverleg inbrengen. De accounthouder OOV is voorzitter van het overleg en kan door zijn rol in de regiegroep zorgen dat risicojongeren uit het criminele jeugdnetwerk in het Actiehoudersoverleg worden ingebracht.

3 De uitvoering

In dit hoofdstuk staat de uitvoering van de probleemgerichte aanpak centraal. Onderstaand schema geeft een overzicht van de getroffen maatregelen. We bespreken vervolgens de inhoud van en de ervaring met deze maatregelen.

Schema 3.1 Maatregelen probleemgerichte aanpak Beresteinlaan

Soort	Maatregelen	
Dadergerichte maatregelen	Repressief	• Spectra team • HIT-team • Persoonsgerichte aanpak Veiligheidshuis • Gesprek op politiebureau • Gebiedsverboden • Gerichte controleacties • Cameratoezicht
	Preventief	• Deurbeleid jongerencentrum • Hulpverlening • Inzet jongerenwerk en straatcoaches
Slachtoffergerichte maatregelen	Informereren/ adviseren	• Dag Tegen Inbraken • Besmettingsbrieven • Matrixborden en posters • Communicatie via Twitter Facebook of Persberichten
	Consulteren/ meedoen	• Buurt Bestuurt • Buurt Interventie Teams • Rolmodellen
Omgevingsgerichte maatregelen		• Inbraakpreventie • Verwijderen openbaar groen, verbeteren verlichting en extra hekwerk • Hotspotsurveillance door de politie • Keurmerk Veilig Ondernemen

3.1 Dadergerichte maatregelen

Uit de tactische daderanalyse bleek dat binnen het criminele jeugdnetwerk een onderscheid is te maken tussen verschillende typen leden. De aanpak van die verschillende typen leden vraagt om maatwerk. Voor de beschrijving van de dadergerichte maatregelen maken we dan ook een onderscheid tussen repressieve maatregelen (vooral gericht op criminele kopstukken en ambitieuze delinquenten) en preventieve maatregelen (vooral gericht op meelopers, niet-plegers en facilitators).

3.1.1 Repressieve maatregelen

Spectra team en HIT-team

Eind februari 2013 is het onderzoeksteam Spectra opgericht. Dit team van 10 medewerkers⁷ richt zich op de strafrechtelijke aanpak van het criminele jeugdnetwerk. De tactische dadergroepanalyse heeft daarbij voor een duidelijke focus gezorgd. Het Spectra team richt zich met de strafrechtelijke aanpak vooral op de criminele kopstukken en de ambitieuze delinquenten van het criminele jeugdnetwerk.

Toen het Spectra team eind februari van start ging, is eerst een goede informatiehuishouding voor het team geregeld. De teamleden kregen cursussen over het werken met een speciaal opsporingsinformatie-programma (SUMM-IT). Ook werd de signalering van alle leden van het criminele jeugdnetwerk in het politiesysteem (BVH) geregeld. Hierdoor zou het Spectra team geïnformeerd worden zodra leden van het netwerk elders in de stad of in het land werden aangehouden. Toen de informatiehuishouding op orde was kon het 'echte' werk beginnen.

Voor het draaien van zaken hadden de rechercheurs informatie nodig over het criminele jeugdnetwerk. Hiervoor heeft de projectleider het al bestaande Hotspot Interventie Team (HIT-team) ingezet. Het HIT-team bestaat uit 4 surveillanten die volledig zijn vrijgemaakt voor gerichte surveillance op de hotspots van woninginbraken en jeugdoverlast. Dit team beschikte dus over straatinformatie die voor de opsporing van belang was. Het HIT-team kwam onder de projectleider van het Spectra team te vallen. Het HIT-team hield vanaf dat moment de leden van het criminele jeugdnetwerk in de gaten, verzamelde informatie over hen (wie loopt met wie, in welke auto rijden ze, welke kleding dragen ze etc.) en controleerde hen volgens het BAND-principe (Bekeuren, Aanhouden, Noteren, Doorgeven). Al deze informatie werd doorgegeven aan het Spectra team. Het Spectra team ging met de informatie aan de slag ging en

Een heterdaadje

Dankzij de samenwerking met het Spectra team kreeg het HIT-team steeds meer kennis van de werkwijze van het criminele jeugdnetwerk. Zo wisten zij dat het netwerk voorverkenningen uitvoert voordat ze hun slag slaan en ergens inbreken. Op een middag zag het HIT-team dat een portiekdeur een klein stukje open stond. Een stokje voorkwam dat de deur goed afsloot. Beet! Blijkbaar was het netwerk hier langs geweest. Direct volgde er afstemming met het Spectra team. Er werd afgesproken dat het HIT-team de woning in de gaten zou houden en dat het Spectra team voor de achtervang zou zorgen zodra er echt iets gebeurde. Het lange wachten kon beginnen. De leden van het HIT-team lagen al urenlang in de bosjes te posten toen zij een auto door de straat zagen rijden. De auto verdween weer, maar kwam ook terug. Dit keer was het raak en ging iemand de woning in om in te breken. Eindresultaat: een heterdaad aanhouding!

Noot 7 Binnen het bureau zijn 5 medewerkers uit de opsporing vrijgemaakt voor het Spectra team. De projectleider en 5 medewerkers zijn van andere bureaus afkomstig.

probeerde zaken tegen de leden van het netwerk rond te krijgen. De box op de vorige bladzijde geeft een voorbeeld van een mooi resultaat van deze samenwerking tussen de opsporing en de handhaving.

Wat heeft de inzet van het Spectra team en het HIT-team in samenwerking met de partners nu opgeleverd? Sinds de start van het Spectra team eind februari 2013 zijn 71 aanhoudingen verricht. De aangehouden verdachten hebben in totaal ongeveer 1500 dagen in voorlopige hechtenis gezeten. De behandeling van strafzaken door de rechter is nog gaande. Hierdoor is nog niet te zeggen welke straffen zijn opgelegd. Vanuit het OM is in ieder geval aangegeven dat zij zwaar inzetten op de leden van het jeugdnetwerk. De twee vaste zaaksofficieren zien een woninginbraak namelijk niet meer als 'zomaar een woninginbraak', maar houden rekening met het feit dat de verdachten onderdeel uitmaken van een crimineel jeugdnetwerk die een zeer negatieve uitwerking op de buurt heeft. Er zitten 16 criminele kopstukken vast, 14 jongeren hebben reclasseringstoezicht, 15 jongeren worden –sommigen met het gezin – vrijwillig begeleid en 6 jongeren hebben een gebiedsverbod opgelegd gekregen. Verder is in samenwerking met de partners een supermarkt, die als dekmantel fungeerde voor criminele activiteiten van het jeugdnetwerk, bestuurlijk gesloten.

Dat de gerichte controles van het HIT-team resultaat oplevert blijkt wel uit de observatie dat jongeren onderling praten dat ze beter 'elders hun slag kunnen slaan'. Ook weet de politie dat als leden van het criminele netwerk eenmaal gespot zijn door de politie, zij diezelfde avond niet meer in actie komen.

Persoonsgerichte aanpak in het Veiligheidshuis

Op basis van de tactische dadergroepanalyse zijn jongeren geselecteerd voor bespreking in het Veiligheidshuis. Uiteindelijk is voor 12 jongeren een persoonsgericht plan van aanpak gemaakt in het veiligheidshuis.

Gesprek op het politiebureau

Alle jongeren uit het criminele jeugdnetwerk die nog thuis wonen zijn samen met hun ouders persoonlijk en met een brief uitgenodigd voor een gesprek op het politiebureau. Het doel daarvan was om ouders aan te spreken op hun verantwoordelijkheid. En de jongeren aan te spreken op hun gedrag en hen te wijzen op de gevolgen van de keuzes die zij maken. Slechts één jongen is daadwerkelijk op het politiebureau verschenen met zijn vader. Deze jongen heeft inmiddels een positieve wending aan zijn leven gegeven. De jongeren en ouders die niet verschenen zijn thuis bezocht om na te gaan waarom zij niet met de politie en gemeente wilden praten. De meesten vertelden geen problemen te hebben en wilden niet horen welke problemen volgens de politie en gemeente speelden. Vanwege de lage opkomst (mede vanwege de vijandige houding van de jongeren richting de politie) van dit arbeidsintensieve proces is besloten om de jongeren niet meer op grote schaal uit te nodigen. Wel zijn verschillende jongeren en hun ouders nog thuis bezocht door de wijkagent en iemand van de gemeente.

Gebiedsverboden

Jongeren die voor veel overlast zorgen in de wijk kunnen aangepakt worden met een gebiedsverbod. Dit gebiedsverbod kan zowel door de burgemeester opgelegd worden als door de officier van justitie. Zes leden van het jeugdnetwerk hebben inmiddels een gebiedsverbod gekregen.

Gerichte controleacties

De politie houdt regelmatig gerichte controleacties in de wijk op en rond de hotspot. Door middel van verkeerscontroles (samenwerking tussen recherche en uniform) wordt inzicht verkregen wie met wie optrekt, in welke auto's men rijdt en welke spullen worden meegenomen. De informatie die met deze acties werd verkregen, kon weer gebruikt worden door de opsporing.

Cameratoezicht

Op twee locaties van het hotspotgebied (op de Bouwlustlaan en in de Oorden) is extra flexibel cameratoezicht ingezet zodat overlast snelesignaleerd en aangepakt kan worden. Dit cameratoezicht is effectief gebleken.

3.1.2 Preventieve maatregelen

Om te voorkomen dat de 'lichtere' doelgroep binnen het criminele jeugdnetwerk (meelopers, niet-criminelen en facilitators) van het jeugdnetwerk doorstroomt in de criminaliteit zijn, in samenwerking met de partners, verschillende preventieve maatregelen ingezet.

Deurbeleid jongerenwerk

Voor de start van de probleemgerichte aanpak was er geen sprake van samenwerking tussen het jongerenwerk en de politie. De politie constateerde dat een deel van het criminele jeugdnetwerk in het jongerencentrum kwam en een aantal van hen er ook actief was als vrijwilliger. Deze jongeren hadden een negatieve uitwerking op andere jongeren in het jongerencentrum en de politie vond deze situatie onacceptabel. Het jongerenwerk vond het tegelijkertijd onwenselijk dat de politie onaangekondigd in het jongerencentrum kwam om jongeren op te halen. Om deze situatie te doorbreken zijn de volgende afspraken gemaakt tussen het jongerenwerk (Stichting Mooi), de gemeente en de politie:

- er zijn huisregels voor in het jongerencentrum opgesteld, op basis van de huisregels konden raddraaiers uit het jongerencentrum geweerd worden;
- er is een bewaker aangesteld voor het jongerencentrum;
- er zijn afspraken gemaakt over de aanstelling van nieuwe vrijwilligers. Vrijwilligers moesten een positieve bijdragen kunnen leveren aan de aanpak van jeugdoverlast;
- de politie komt niet onaangekondigd jongeren uit het jongerencentrum halen.

Het resultaat van deze afspraken is dat er inmiddels een hele nieuwe doelgroep wordt bereikt in het jongerencentrum: er zijn ongeveer 190 nieuwe aanmeldingen.

Hulpverlening

Voor een deel van het criminele jeugdnetwerk wordt geprobeerd om hen door middel van zorg en hulpverlening op het rechte pad te brengen, dan wel te voorkomen dat zij verder het criminele pad op gaan. In het Operationeel Casuïstiek Overleg Beresteinlaan onderzoeken Bureau Jeugdzorg en de Reclassering de zorg die al wordt ingezet bij de ambitieuze delinquenten en de zorg die aanvullend wenselijk is. Zo is bij vijf leden van het jeugdnetwerk de Jeugdreclasseringsmaatregel omgezet in volwassenreclassering omdat pedagogische doelen niet bereikt konden worden. Bij drie jongeren is de voorwaardelijke straf ten uitvoer gelegd omdat zij niet wilden meewerken aan het reclasseringstoezicht. Ten slotte heeft de samenwerking tussen politie en Bureau Jeugdzorg geleid tot drie meldingen bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) en één plaatsing in een gesloten jeugdzorginstelling.

Andere zorgjongeren uit het criminele jeugdnetwerk (meelopers, niet-criminelen en facilitators) worden, indien nodig, in het Actiehoudersoverleg besproken. In dit overleg wordt per jongere een actiehouder (regievoerder) aangewezen en gekeken welke hulp of begeleiding wenselijk is. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van het reguliere zorgaanbod van de betrokken organisaties.

In het kader van de probleemgerichte aanpak is, naast het reguliere zorgaanbod, een nieuw traject opgezet dat zich voornamelijk richt op de meelopers uit het criminele jeugdnetwerk. Dit traject heet het stabilisatietraject en probeert jongeren door middel van intensieve begeleiding een alternatief te bieden voor criminaliteit en overlast. De ondersteuning vanuit het traject is gericht op verschillende domeinen (school, werk, thuissituatie, financiële situatie). Stichting Mooi, die ook verantwoordelijk is voor het jongerenwerk, voert dit stabilisatietraject uit. In het Actiehoudersoverleg wordt afgesproken welke jongeren voor het stabilisatietraject in aanmerking komen en Stichting Mooi gaat vervolgens met deze jongeren aan de slag. Van juni tot en met december 2013 zijn 25 jongeren aangemeld voor dit stabilisatietraject. Vijf jongeren zitten in het traject en één jongere heeft het traject al afgesloten. Zes jongeren zitten nog in de intakefase en 13 jongeren hebben de hulp geweigerd, zeggen geen hulp nodig te hebben of zijn onbereikbaar. Het blijkt moeilijk om de doelgroep te motiveren om op vrijwillige basis deel te nemen aan het traject. De jongeren weten dat ze niet gedwongen kunnen worden tot deelname doordat er geen dwangmiddelen zijn (onder toezichtstelling of justitieel traject). De politie, gemeente en Stichting Mooi hebben het traject geëvalueerd en verbeterde werkafspraken hierover gemaakt.

Inzet jongerenwerkers en straatcoaches

Straatcoaches worden ingezet om contact met overlastgevende jongeren te zoeken en hen indien nodig door te verwijzen naar hulpverlening. Ook jongerenwerkers hebben een rol in het tegengaan van jeugdoverlast. Jongerenwerkers en straatcoaches zijn gekoppeld aan overlastlocaties. Zo kunnen zij investeren in de doelgroep en hebben zij vaste contacten met bepaalde wijkagenten. Elke wijk heeft eigen vaste jongerenwerkers en straatcoaches die contact houden met de politie. De ervaring leert dat het contact tussen de jongerenwerkers en de wijkagenten onderhoud nodig heeft.

3.2 Slachtoffergerichte maatregelen

Een belangrijk onderdeel van de probleemgerichte aanpak zijn de slachtoffergerichte maatregelen. Daarbij is een onderscheid te maken tussen het informeren van burgers en het actief betrekken van burgers (burgerparticipatie).

3.2.1 Informeren/adviseren

Dag Tegen Inbraken

In de wijk is drie keer een Dag Tegen Inbraken gehouden, waarvan twee keer in winkelcentra. Bezoekers van het winkelcentrum kregen informatie over de problematiek van woninginbraken in de wijk en over preventiemaatregelen die bewoners zelf kunnen treffen. Eén keer werd een Bus Tegen Inbraken ingezet die vier 'hotspots' in de wijk aandeed. Stichting MOOI regelde hiervoor een bus en een chauffeur. De gemeente zorgde voor de aankleding van de bus en posters en flyers voor de billboards. De politie leverde mankracht en plaatste de billboards met haltetijden in de wijk. Ook ging de wijkagent de wijk in om de bus te promoten.

De Dagen Tegen Inbraken ervaren de partners als zeer succesvol. Er kwamen veel bewoners op deze dagen af en ruim 600 mensen hebben zich voor Burgernet aangemeld. Ook werden tijdens de Dagen tegen Inbraken 350 tijdklokschakelaars uitgedeeld aan bewoners. Zij kunnen die gebruiken om hun woning te verlichten als zij zelf afwezig zijn.

Dag tegen inbraken

Besmettingsbrieven

Uit de hotspotanalyse van woninginbraken bleek dat woningen die op 10 meter afstand liggen van de woning waar de eerste inbraak heeft plaatsgevonden, gedurende 48 uur een verhoogd risico hebben op woninginbraak. Daarom werden na een woninginbraak in en om de hotspot speciale besmettingsbrieven uitgedeeld. Met de brief werden bewoners gewaarschuwd voor inbrekers in de buurt, werd hen uitgelegd welke maatregelen ze zelf kunnen treffen om inbraken te voorkomen en wat ze moeten doen als ze verdachte personen of situaties zien.

Grootschalige aanhoudingsactie en de communicatie

Vroeg in de ochtend van dinsdag 14 januari hebben 200 agenten van de politie in totaal 11 criminele kopstukken van het jeugdnetwerk uit Bouwlust-Vrederust aangehouden op verdenking van 25 woninginbraken, openlijk geweld, oplichting en verzekeringsfraude. Deze actie vloeide voort uit het onderzoek van het Spectra team. Tijdens de actie zijn de woningen van alle verdachten onderzocht, waarbij meer dan € 70.000 aan contant geld, een echt en een nepvuurwapen, inbrekers-werktuig en diverse sieraden werden aangetroffen.

Kort na de aanhoudingen gingen wijkagenten bij buurtbewoners langs om uit te leggen waarom de aanhoudingen werden verricht. Ook de gemeente, woningbouwvereniging en Jeugdzorg waren aanwezig, om het gesprek aan te gaan. De omliggende buurtbewoners werden bovendien door middel van een brief geïnformeerd over de politie-inzet in hun omgeving.

De afdeling communicatie van de politie zorgde voor communicatie rond de aanhoudingsactie. Op tv werden beelden vertoond van de actie en in diverse lokale als landelijke kranten kreeg de actie van de Beresteinlaan veel aandacht. "Jeugdige criminelen in Zuidwest aangehouden" (Zuidwester) "Bewoners Haagse wijken dolblij met politieactie. Zucht van verlichting" (Telegraaf) en "Politie licht harde kern jeugdbende van het bed" (AD) zijn enkele koppen van krantenartikelen.

Matrixborden en posters

Om bewoners bewust te maken van het feit dat in bepaalde buurten inbrekers actief zijn, zijn op de hotspots matrixborden neergezet met waarschuwingsteksten als "In deze buurt wordt vaak ingebroken. Zorg voor goede sloten en verlichting". Posters met vergelijkbare informatie zijn op meerdere plaatsen in de buurt opgehangen.

Communicatie richting bewoners

De politie voert een actief communicatiebeleid rond de aanpak richting bewoners. Enerzijds om bewoners bewust te maken van wat zij zelf kunnen doen, maar ook om te laten zien dat de politie de problematiek serieus neemt en ook echt aanpakt. Een voorbeeld hiervan is dat het Spectra team bij aanhoudingen of huiszoekingen het parate pelotons heeft ingeschakeld. Dit zijn ME-ers in vredesuniform. Daarmee gaf de politie een duidelijk signaal aan de buurt dat de politie actief is. Ook zijn wijkagenten na aanhoudingen of huiszoekingen, met tolken, de wijk in gegaan om aan buurtbewoners uit te leggen wat er gebeurd is en waarom de politie aanhoudingen heeft verricht (zie ook onderstaande box).

Daarnaast zijn ook kanalen als Twitter, Facebook, persberichten en lokale of landelijke media gebruikt om te communiceren over preventie acties die de politie met partners organiseert of over successen van de aanpak. In onderstaande box geven we een voorbeeld over de communicatie rondom een grootschalige aanhoudingsactie van de politie.

3.2.2 Consulteren/meedoen*Buurt Interventie Team*

Op verschillende manieren wordt geprobeerd om burgers actief te betrekken bij de aanpak. In zowel Bouwlust-Vrederust als in Wateringseveld is al jarenlang een Buurt Interventie Team (BIT) actief. De BIT's lopen op een vaste avond door de wijk en signaleren daarbij gebreken in de openbare ruimte, zoals losliggende stoeptegels, kapotte lichtmasten/straatmeubilair, overhangend groen of gebreken aan huurwoningen. De mate waarin het BIT ook preventiemaatregelen op het gebied van woninginbraken inzet verschilt. Het BIT in Wateringseveld houdt bijvoorbeeld gezamenlijk met de politie acties zoals het checken van openstaande tuindeuren of het plaatsen van voetjes om bewoners bewust te maken van inbraakrisico's. De BIT's zijn alle lange tijd actief in de wijk. Zowel de interne samenwerking in het BIT als de externe samenwerking met partners is aan fluctuaties onderhevig: soms loopt dit erg goed, op andere momenten verloopt het stroef. Vanuit het stadsdeel zullen de afspraken zoals die in het verleden zijn gemaakt met de BIT's opnieuw vastgelegd worden en zal er bovendien extra ondersteuning komen voor de BIT's.

Buurt Bestuurt

In de zomer van 2013 is in de Venen gestart met de Buurt Bestuurt. Bij de Buurt Bestuurt kunnen bewoners aangeven welke problemen in hun wijk volgens hen prioriteit hebben. Bewoners maken afspraken met de politie en het handhavingsteam hoe die problemen gezamenlijk aangepakt kunnen worden. Woninginbraken is door de Buurt Bestuurt gekozen als één van de prioriteiten. In de wijk de Raden zal de Buurt Bestuurt ook ingezet worden.

Rolmodellen

In het verleden is vanuit Bureau Beresteinlaan een netwerk van rolmodellen opgezet. Rolmodellen zijn vrijwilligers (jong en oud) die tijdens evenementen samen met de politie toezicht houden op overlastlocaties. De rolmodellen worden vooral tijdens Oud en Nieuw ingezet in de buurt om de sfeer goed te houden. De politie heeft positieve ervaringen met de rolmodellen. Het zijn enthousiaste betrokken buurtbewoners die

uit de wijk komen en de jongeren die overlast veroorzaken ook goed kennen. Het aantal incidenten gedurende de jaarwisseling is dankzij de rolmodellen afgenomen.

3.3 Omgevingsgerichte maatregelen

Inbraakpreventie

Een groot deel van de woningen op de hotspots zijn sociale huurwoningen. De hotspotsanalyse van woninginbraken is daarom aan de drie woningcorporaties gepresenteerd. Op basis van die analyse is afgesproken dat woningcorporatie Vestia in samenwerking met de gemeente gerichte preventieve maatregelen inzet: 800 woningen in de buurt de Oorden zullen betere preventieve voorzieningen krijgen. Omdat het te veel geld kost om de woningen volledig volgens PKVW te beveiligen, is er voor gekozen om een aantal basismaatregelen te nemen (waaronder barrière stangen en dievenklauwen). De gemeente zal het materiaal betalen en de woningcorporatie zal voor het plaatsen van de inbraak werende materialen zorgen. Begin 2014 zullen deze maatregelen uitgevoerd worden.

Inbraakpreventie

Verwijderen groen, verbeteren van verlichting en extra hekwerken

Op de hotspots zijn verschillende preventieve maatregelen getroffen in de openbare ruimte. Naar aanleiding van een schouw van de openbare ruimte is door het stadsdeel en de woningcorporaties afgesproken dat het groen gesnoeid wordt om te zorgen dat er vanaf de straatkant beter zicht is op de gevels en balkon. En op donkere plekken zal extra verlichting worden aangebracht. Hiervoor is een lichtplan opgesteld. De uitvoering van de verbetering van de openbare verlichting is eind 2013 gestart. Tot slot zullen er ook nog hekwerken worden geplaatst om de binnentuinen te beschermen tegen inbrekers. Al deze maatregelen worden naar de buurt gecommuniceerd. Daarbij wordt op nieuw aangegeven wat bewoners zelf kunnen doen om woninginbraken te voorkomen.

Hotspotsurveillance door de politie

Al voor de daadwerkelijke start van de probleemgerichte aanpak heeft de politie een top 10 van maatregelen voor hotspotsurveillance opgesteld (zie bijlage 2). Bureau breed wordt sindsdien ingezet op gerichte preventieve surveillance op hotspots. De hotspotsurveillance is niet alleen bedoeld om zichtbaar meer blauw op straat te brengen of om als politie op eigen initiatief heterdaadaanhoudingen te verrichten. Met de hotspotsurveillance wordt vooral beoogd om wijkbewoners te informeren over het hoge inbraakrisico in en om de hotspot, hen te adviseren over preventieve maatregelen die zij kunnen treffen en bewoners te motiveren verdachte personen en situaties direct bij de politie te melden. Om voor een betere binding met de bewoners rond de hotspots en voor beter zicht op de hotspots te zorgen, is het Hotspot Interventie Team opgezet. Het HIT-team vervult een belangrijke rol in de hotspotsurveillances. Zoals in paragraaf 3.1 al is aangegeven surveilleren zij veelal op de fiets of te voet gericht op de hotspots, verzamelen zij informatie over de hotspots en spreken hen aan op hun gedrag.

Keurmerk Veilig Ondernemen

In het werkgebied van de Beresteinlaan zijn verschillende winkelgebieden. De ondernemers rond het winkelgebied De Stede hadden veel last van jeugdoverlast. Zij waren zelf echter nauwelijks georganiseerd. Nu de rondhangende groepen rond het winkelgebied, dankzij de gezamenlijke aanpak, verdwenen zijn hebben de winkeliers aangegeven zelf ook actief bij te willen dragen aan een verbetering van de buurt. Zij willen zich verenigen in een winkeliersvereniging en zijn bezig met het opzetten van een Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO).

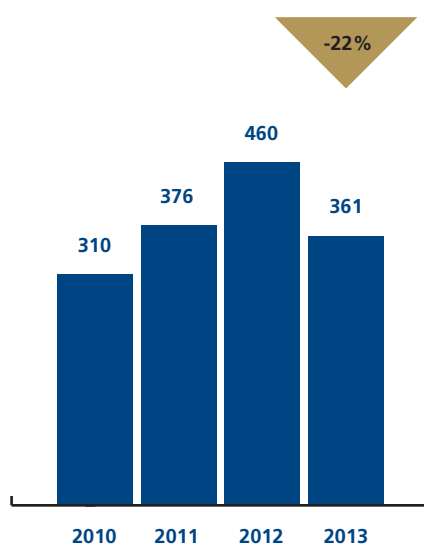
4 Resultaten van de aanpak

Wat zijn de resultaten van de probleemgerichte aanpak na een jaar? Hoe hebben de woninginbraken zich ontwikkeld, hoe staat het met de jeugdoverlast en heeft de aanpak effect op andere veelvoorkomende vormen van criminaliteit? Die vragen staan in dit hoofdstuk centraal.

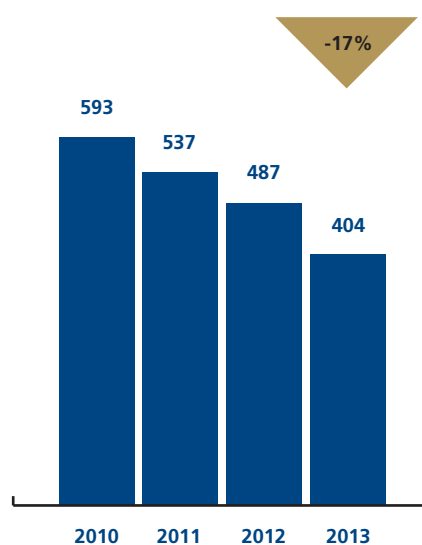
4.1 Ontwikkeling woninginbraken

Een belangrijke doelstelling van de probleemgerichte aanpak is het aantal woninginbraken en overlastmeldingen te verminderen. In het plan van aanpak van het Spectra team is deze doelstelling verder geconcretiseerd: een afname van het aantal woninginbraken en het aantal overlastmeldingen met 20%. Uit politiecijfers blijkt dat deze doelstelling voor woninginbraken is behaald. Het aantal woninginbraken in het werkgebied van de Beresteinlaan is in 2013 met 22% afgenomen ten opzichte van 2012. Qua jeugdoverlast is ook een duidelijke afname zichtbaar (zie onderstaande figuren).

Figuur 4.1 Ontwikkeling woninginbraken

Figuur 4.2 Ontwikkeling incidenten jeugdoverlast

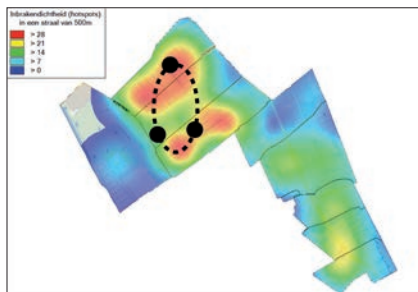

Bron: BVH

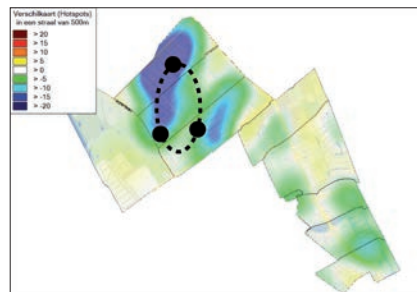
Een belangrijke vraag is in hoeverre de probleemgerichte aanpak van Bureau Berestein heeft bijgedragen aan die afnames. Om dat na te gaan hebben we eerst gekeken hoe de ontwikkeling bij de Beresteinlaan zich verhoudt tot de ontwikkeling in de andere delen van stadsdeel Escamp. Daaruit blijkt dat het aantal woninginbraken in de andere delen van het stadsdeel ook zijn afgenomen (-23%). In de rest van Den Haag (dus zonder het stadsdeel Escamp) nam het aantal woninginbraken overigens af met -13%. Het aantal jeugdoverlastmeldingen is in andere delen van het stadsdeel echter veel minder afgenomen dan aan de Beresteinlaan (-6% t.o.v. -17%).

Ook hebben we gekeken of er verschillen binnen het bureaugebied zichtbaar zijn. De probleemgerichte aanpak is sterk gericht op de wijk Bouwlust-Vrederust. In die wijk is dus een sterkere afname te verwachten dan in de andere wijk Wateringseveld. Dit blijkt inderdaad het geval te zijn. In Bouwlust-Vrederust is de afname van woninginbraken (-28% t.o.v. -8%) en jeugdoverlast (-20% t.o.v. -10%) sterker dan in Wateringseveld. Onderstaande afbeeldingen geven de ontwikkeling van woninginbraken visueel weer. Afbeelding 4.1 geeft de incidentiedichtheid van woninginbraken in 2013 weer. Het hotspotgebied is in 2013 kleiner geworden en minder rood dan in 2012 (zie daarvoor afbeelding 2.2). Dit is ook te zien op afbeelding 4.2 waarbij het verschil in woninginbraken tussen 2012 en 2013 in kleur wordt uitgedrukt. De kleur rood betekent dat de incidentiedichtheid sterk is toegenomen en de kleur blauw betekent dat de incidentiedichtheid sterk is afgenomen. Op die afbeelding is duidelijk te zien dat afname van woninginbraken vooral op de hotspot plaatsvond.

Afbeelding 4.1
Woninginbraken in 2013

Afbeelding 4.2
Vershil woninginbraken 2012- 2013

 = Crimineel jeugdnetwork

Bron: BVH

Het aantal woninginbraken en jeugdoverlastmeldingen in de wijk is in absolute zin nog steeds hoog. Om de situatie in de wijk structureel te verbeteren is langdurige inzet van alle partners nodig. Wel zijn er al positieve ontwikkelingen zichtbaar. Een voorbeeld zijn de ondernemers rond het winkelgebied De Stede die inmiddels zelf actief willen bijdragen aan een verbetering van de buurt door middel van het Keurmerk Veilig Ondernemen.

4.2 Ontwikkeling overige delicten

Het criminele jeugdnetwerk is niet alleen verantwoordelijk voor woninginbraken en overlast. Zij plegen een veelvoud aan misdrijven, zoals mishandelingen, bedreigingen, straatroof en overvallen, diefstallen en vernielingen. Het is daarom interessant om te weten in hoeverre de aanpak van het criminele jeugdnetwerk effect heeft gehad op deze vormen van criminaliteit. In tabel 4.1 is voor de Beresteinlaan weergegeven hoe een aantal veelvoorkomende misdrijven zich in 2013 heeft ontwikkeld.

**Tabel 4.1 Ontwikkeling veelvoorkomende misdrijven in werkgebied
Beresteinlaan 2012 - 2013**

Misdrijf	2012	2013	% verschil 2013 t.o.v. 2012
straatroof*	45	18	-60%
diefstal brom-, snorfietzen	82	58	-29%
diefstal uit woning*	460	361	-22%
- voltooid	272	153	-44%
- poging	188	207	10%
overval*	6	5	-17%
vernieling	342	301	-12%
zakkenrollerij	45	42	-7%
diefstal uit bedrijven en instellingen	57	54	-5%
mishandeling*	184	182	-1%
fietsdiefstal	118	118	0%
diefstal van motorvoertuigen	80	86	8%
diefstal uit/vanaf voertuigen	319	366	15%
winkeldiefstal	79	108	37%
bedreiging*	123	179	46%
Totaal	1940	1877	-3%

Bron: BVH

*Dit zijn de zogenaamde High Impact Crimes

Daarbij valt ten eerste op dat het aantal straatroven sterk is gedaald (-60%). Aangezien dit een High Impact Crimes is, is deze daling belangrijk. Diefstal van brom- en snorfietzen en vernielingen zijn ook gedaald (-29% en -12%). Een misdrijf waar het criminele jeugdnetwerk ook voor verantwoordelijk is namelijk bedreigingen is juist sterk toegenomen (+46%). Deze toename is voor een deel te verklaren doordat het aantal bedreigingen tegen politiemedewerkers van Bureau Beresteinlaan ook is toegenomen. Daarnaast kan sprake zijn van een toegenomen aangiftebereidheid van geweldsdelicten.

Andere delicten die in het afgelopen jaar zijn toegenomen zijn winkeldiefstal (+37%) en diefstal uit/vanaf voertuigen (+15%). De toename van het aantal winkeldiefstallen is grotendeels te verklaren door de verbeterde relatie tussen ondernemers en de politie. Hierdoor krijgt de politie vaker aangiftes van winkeldiefstallen. Met 366 diefstallen uit/vanaf voertuigen is dit misdrijf het meest voorkomende misdrijf geworden. In

de voorgaande jaren was dit nog woninginbraak. Het totaal aantal veelvoorkomende misdrijven is ten opzichte van 2013 licht afgenomen (-3%). Een sterke algemene afname van de criminaliteit is vooralsnog dus niet zichtbaar.

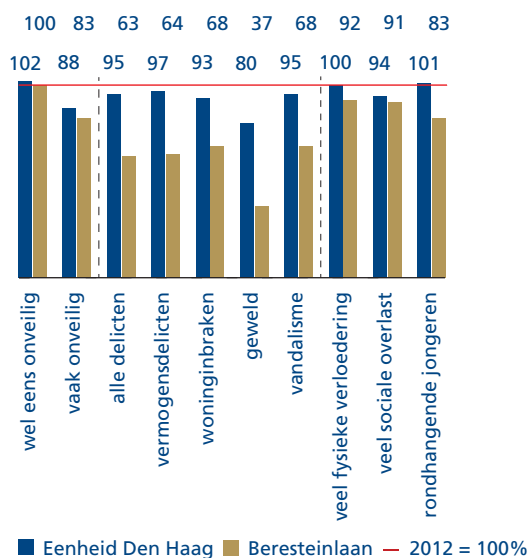
Veiligheidsmonitor

De Veiligheidsmonitor (VM) is een jaarlijks terugkerend bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap. Op basis van de veiligheidsmonitor kunnen we zien wat de ervaringen van bewoners zijn van het afgelopen jaar. In onderstaande grafieken zijn de ervaringen van bewoners van 2013 vergeleken met 2012 (de rode lijn is geïndexeerd op 2012 als 100%). Ook worden de resultaten van de Beresteinlaan vergeleken met de hele politie-eenheid Den Haag.

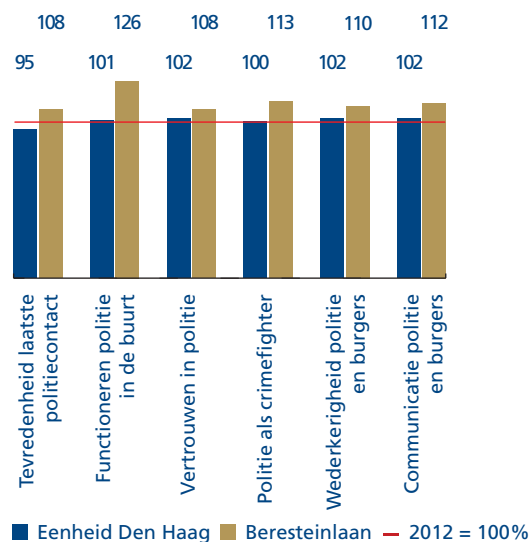
De volgende zaken vallen daarbij op:

- De objectieve veiligheid is in 2013 verbeterd: bewoners van de Beresteinlaan zijn in 2013 aanmerkelijk minder vaak slachtoffer van delicten dan in 2012. Zo nam het totale aantal delicten per 100 inwoners af met 37 procent. Het aantal woninginbraken nam ook af, met 32 procent. Deze afname van slachtofferschap was ook zichtbaar bij de 'harde' aangiftecijfers van de politie.
- Het aantal geweldsdelicten nam volgens de veiligheidsmonitor af met 63 procent. Dit wijst erop dat de eerder genoemde toename van het aantal aangiften bij de politie in verband met geweld waarschijnlijk kan worden verklaard door een toename van de aangiftebereidheid.
- De veiligheidsbeleving blijft hier nog wel achter op de criminaliteitscijfers. Hierbij moet worden opgemerkt dat onveiligheidsgevoelens niet uitsluitend door criminaliteit kunnen worden verklaard. Ook factoren als leeftijd, sekse, sociaal economische positie, opleidingsniveau, vertrouwen in de overheid, inrichting van de omgeving en zorgen over maatschappelijke ontwikkelingen spelen daarbij een rol.
- De waardering van de bewoners over de politie en de gemeente is in het afgelopen jaar bij de Beresteinlaan duidelijk toegenomen. De bewoners van de Beresteinlaan lijken echt iets te merken van de gezamenlijke aanpak van de politie, gemeente en andere partijen.
- Daar staat tegenover dat de bewoners zélf in 2013 niet veel meer preventiemaatregelen troffen dan in 2012. Zo is het aantal extra veiligheidssloten ondanks het relatief hoge inbraakrisico gelijk gebleven en laten bewoners van de Beresteinlaan zelfs minder vaak bij afwezigheid hun licht in de woning branden.
- Het basisteam Beresteinlaan scoort in onderstaande grafieken over de gehele linie opmerkelijk beter dan de gehele politie-eenheid Den Haag.

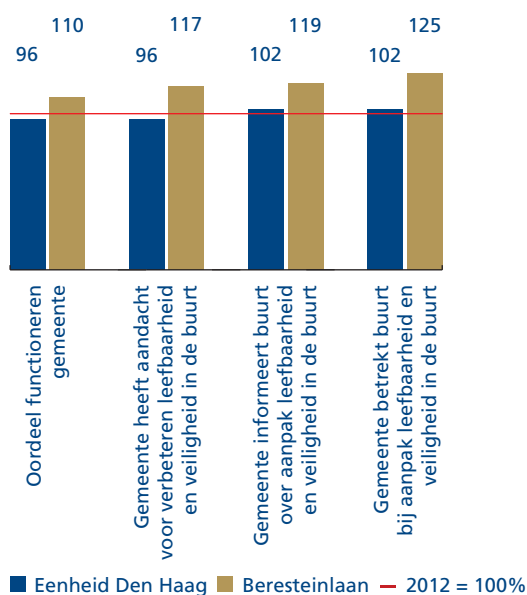
**Figuur 4.3 Onveiligheidsgevoelens in eigen buurt (%),
aantal delicten (per 100 inw.), verloedering en
overlast (%) 2012 - 2013**

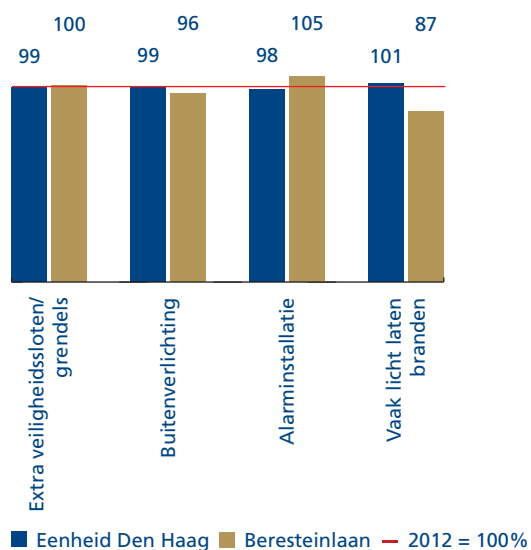
Figuur 4.4 Tevredenheid over politie 2012 - 2013

Figuur 4.5 Tevredenheid over gemeente 2012 - 2013

Figuur 4.6 Getroffen preventiemaatregelen 2012-2013

5 Lessen

In dit hoofdstuk trekken we de lessen na één jaar probleemgericht werken aan de Beresteinlaan. We bespreken in eerste instantie een aantal factoren die een verklaring zijn voor het succes van de aanpak. Vervolgens gaan we in op aandachtspunten die van belang zijn voor het bereiken van duurzame veiligheid.

5.1 Succesfactoren

5.1.1 Interne samenwerking politie

Een belangrijke succesfactor van de repressieve aanpak is de interne samenwerking bij de politie. De opsporing en handhaving zijn echt samen gaan werken. Voor informatie was het opsporingsteam immers afhankelijk van medewerkers die op straat actief zijn (wijkagenten en surveillanten). Om het hele bureau betrokken te krijgen in de aanpak en om informatie-uitwisseling op gang te brengen heeft het Spectra team daarom verschillende acties ondernomen:

- In een wekelijkse bureaumail vertelt de projectleider wat het Spectra team doet en wat voor resultaten dat oplevert.
- Bij elke briefing en debriefing is iemand van het Spectra team aanwezig om (waar mogelijk) informatie te geven en anders informatie te halen.
- De leden van het Spectra team geven altijd een terugkoppeling naar de medewerkers die informatie aanleveren.
- Zodra er iets is gebeurd met een van de jongeren van het criminele jeugdnetwerk zorgt het Spectra team ervoor dat er iemand aanwezig is om de zaak op te pakken.

Deze voortdurende open en pakkende communicatie heeft ervoor gezorgd dat alle medewerkers van het bureau zich betrokken voelen en hun steentje bij willen dragen. En doordat het Spectra team zelfs de kleinste zaken op pakt, hebben medewerkers van het bureau het gevoel dat er ook echt iets gebeurt met hun informatie. Hierdoor is onderlinge loyaliteit ontstaan om samen aan hetzelfde doel te werken.

5.1.2 Rol van leiderschap bij de politie

De rol van leidinggevend bij de politie is erg belangrijk geweest in het succes van de probleemgerichte aanpak. De voortrekkersrol en gedrevenheid van zowel de bureau-chef als de plaatsvervangend bureau-chef en de manier waarop de teamleider van het Spectrateam communiceerde met het hele bureau hebben gezorgd voor betrokkenheid van medewerkers en het gezamenlijk boeken van resultaten.

Een aantal aspecten in het leidinggeven zijn daarbij in het bijzonder van belang geweest:

- Het creëren van de juiste randvoorwaarden waardoor medewerkers hun werk goed kunnen uitvoeren. Het kan daarbij gaan om simpele dingen als oortjes voor het HIT-team om met elkaar te kunnen communiceren terwijl ze surveilleren.
- Sturen op hoofdlijnen met veel ruimte voor eigen initiatief. De medewerkers op de werkvloer kregen volop de ruimte om zelf met nieuwe ideeën te komen en deze in de praktijk te realiseren.
- Samenwerking zoeken en mensen kunnen binden en verbinden. Niet alleen binnen het bureau moet er goede samenwerking zijn, maar juist ook met de partners. Daarbij is openheid over wat de politie doet en hierover op actieve en pakkende wijze communiceren van belang.
- Aanwezigheid van minimaal een lid van het managementteam bij de dagelijkse briefing.
- Achter de medewerkers staan. Dit komt onder andere in uiting in de versterking van de aanpak van geweld tegen medewerkers.

Dit laatste aspect lichten we hier nog extra toe. Met de aanpak van het criminele jeugdnetwerk is het aantal incidenten tegen medewerkers van de Beresteinlaan toegenomen. Politie mensen die repressief tegen de groep optraden werden door de leden van het netwerk herkend en 'teruggepakt'. Privévoertuigen van medewerkers zijn vernield, dienstvoertuigen zijn vernield, medewerkers zijn geïntimideerd, bedreigd en zelfs mishandeld. Voor de betrokken medewerkers was het zeer belangrijk dat zij het gevoel hadden dat ze gesteund werden door de (bureau)leiding. Dit gevoel werd onder andere bereikt doordat de bureauchef een smsje stuurde naar betrokken medewerkers na een heftig incident en direct naar het bureau kwam na geweldsincidenten tegen medewerkers. Maar wat ook belangrijk is geweest is dat er binnen het bureau een heldere lijn is getrokken om alle vormen van agressie en geweld tegen medewerkers aan te pakken. Tijdens een eenheidsbriefing november 2013 is besloten om vanuit andere bureaus ondersteuning te leveren aan de Beresteinlaan om de aanpak tegen het criminele jeugdnetwerk voort te kunnen zetten en te versterken. Vanuit de eenheid zijn vier extra rechercheurs geleverd ter versterking van het Spectra team en zes extra bikers ter versterking van het HIT-team. Er is een onderzoeker van Analyse Research ter beschikking gesteld om de tactische dadergroepanalyse van een update te voorzien. En om te zorgen dat het bureau ook 's nachts open blijft zijn extra surveillancemedewerkers beschikbaar gesteld. Naast mensen zijn ook extra middelen geleverd als onopvallende voertuigen en een bromscooter, extra portofoons inclusief headset.

5.1.3 Analyses zorgen voor urgentiebesef en focus

De grondige analyses die zijn uitgevoerd vormden een belangrijk startpunt voor de probleemgerichte aanpak. Deze analyses zijn van belang geweest om het urgentiebesef, met name bij de samenwerkingspartners en het bestuur te vergroten. Tegelijkertijd zorgen de analyses ook direct voor focus in de aanpak. Aan de hand van de hotspotanalyse konden de gemeente en woningcorporatie bijvoorbeeld bepalen waar, welke extra preventiemaatregelen nodig zijn. Maar ook de tactische dadergroepanalyse zorgde voor focus. Dankzij de analyse was helder op welke personen de politie haar aandacht zou moeten richten samen met partners als het OM, de gemeente, Reclassie-

ring en Bureau Jeugdzorg. Dit laat zien dat het belangrijk is om probleemanalyses ook met partners te delen en te bespreken.

5.1.4 Verbeterde externe samenwerking

Voor de probleemgerichte aanpak van woninginbraken is de samenwerking met externe partners essentieel. De politie kan slechts op een deel van de problematiek invloed uitoefenen. Ditzelfde geldt voor de gemeente en de andere partners. Juist door het probleem met partners van verschillende kanten aan te pakken worden duurzame resultaten geboekt.

In die samenwerking met externe partners is een aantal factoren te benoemen die van invloed zijn op de resultaten. Zo is het van belang dat er op uitvoerend niveau maar vooral ook management niveau commitment is om problemen gezamenlijk aan te pakken en daar een rol in te nemen. In 2012 was de informatiedeling vanuit de politie nog beperkt en was er bovendien geen capaciteit om de problemen aan te pakken. Daarnaast ontbrak het aan gevoel van urgentie bij sommige samenwerkingspartners. Hierdoor kwam de aanpak toen nog niet goed van de grond. In 2013 is dat aanzienlijk verbeterd. De gemeente heeft er voor gezorgd dat ook Bureau Jeugdzorg en de Reclassering in de samenwerking betrokken zijn. In de regiegroep zitten inmiddels mensen die ook daadwerkelijk het mandaat hebben om zaken op te pakken.

Over de samenwerking in het OCOB zijn de betrokken partijen (politie, OM, gemeente, Reclassering, Bureau Jeugdzorg) zeer positief. Succesfactoren in die samenwerking zijn dat een kleine vaste groep mensen deelneemt aan het OCOB. Hierdoor is iedereen goed op de hoogte van wat er speelt. De lijnen zijn kort, er is daadkracht en zaken worden snel opgepakt. De politie beschikt over veel informatie die relevant is voor de rapportages van de Reclassering en Bureau Jeugdzorg. Dankzij het overleg komt die informatie-uitwisseling goed tot stand.

Een ander aspect dat van belang is voor goede samenwerking is dat partijen elkaars werkwijze (leren) kennen. In het afgelopen jaar startte een pilot waarbij vaste medewerkers van Bureau Jeugdzorg en de Reclassering op een vaste dag/dagdeel in de week fysiek aanwezig waren op het politiebureau. Door de fysieke aanwezigheid hebben de politie, Bureau Jeugdzorg en de Reclassering elkaar beter leren kennen. Zij weten beter wat de mogelijkheden en beperkingen van de organisaties zijn en weten elkaar beter te vinden. Dit heeft de informatie-uitwisseling en samenwerking sterk verbeterd. Inmiddels is afgesproken om deze pilot ook in 2014 voort te zetten en te kijken hoe de integrale samenwerking breder uitgerold kan worden.

Een laatste aspect is dat de samenwerkingspartijen bereid zijn om te blijven leren en te verbeteren. Een voorbeeld hiervan is dat de samenwerkingspartners snel na de grootschalige aanhoudingsactie op 14 februari bij elkaar zijn gekomen om het proces te evalueren en te kijken of de juiste nazorg was geboden aan de gezinnen waarbij de politie was binnengevallen. Dit bleek op een aantal punten nog beter te kunnen. Daarom is afgesproken om voor in de toekomst een draaiboek te maken over wat de hulpverlening kan doen binnen de samenwerking: vooraf, tijdens en na een inval.

5.2 Aandachtspunten

Zoals we in hoofdstuk 4 al aangaven is er weliswaar een afname van het aantal woninginbraken en het aantal jeugdoverlastmeldingen, maar in absolute zin komen woninginbraken en jeugdoverlast nog steeds veel voor. Dat is ook niet vreemd, want het is niet haalbaar om een probleem dat zich al meerdere jaren voortdoet, in één jaar tijd op te lossen. Om op de langere termijn duurzame veiligheid te bereiken zijn verschillende aandachtspunten te benoemen.

5.2.1 Borgen werkwijze

Borgen werkwijze bij de politie

In de zomer van 2014 zal het Spectra team worden afgebouwd. De bedoeling is dat de aanpak van criminele kopstukken en ambitieuze delinquenten dan door een groep mensen bestaande uit enkel medewerkers van Bureau Beresteinlaan wordt voortgezet. Ook de surveillanten die speciaal waren vrijgemaakt voor het HIT-team zullen weer terug gaan naar de uniformdienst. De bedoeling is dat zij de werkwijze van het HIT-team (informatie verzamelen voor opsporing en werken met het BAND-principe) uitdragen naar de ploegen van de uniform dienst.

De projectleider van het Spectra team heeft intern bij de politie een belangrijke enthousiasmerende en aanjagende rol vervuld. Hij heeft de verbinding weten te leggen tussen de opsporing en de handhaving, maar ook de zorgkant, en kreeg daarin het hele bureau mee. Het is dan ook een uitdaging voor de bureauleiding om de ingezette werkwijze zonder de projectleider en bovendien met minder capaciteit voort te zetten. Aandachtspunten daarbij zijn:

- Het moet voor de uniformdienst meer een gewoonte worden om informatie te verzamelen voor de opsporing. Tijdens noodhulpdiensten is het nu nog gebruikelijk om op rustige momenten naar het bureau te gaan, terwijl rustige momenten juist gebruikt kunnen worden om informatie te verzamelen. Dit vraagt om focus (welke info is nodig?) en sturing van leidinggevendenden.
- Het is voor de focus van belang om de tactische dadergroepanalyse actueel te houden. Momenteel wordt gewerkt aan een update van de tactische dadergroepanalyse. Daarbij wordt tevens gekeken hoe het bureau makkelijker zicht kan krijgen op ontwikkeling van personen, zodat personen van categorie gewisseld kunnen worden en bepaalde personen afgeschaald kunnen worden als zij al een tijdje niet meer actief zijn.
- Bij de medewerkers van de uniformdienst is er nog terughoudendheid om overlastgevende jongeren op straat aan te spreken en ze ook daadwerkelijk te controleren en eventueel te bekeuren. Hier zal veel aandacht voor moeten zijn. Daarbij merken we op dat controles gericht moeten worden ingezet. Controles moeten rechtvaardig zijn en er moet voorkomen worden dat controles doorslaan in 'jongeren pesten' die op straat zijn.
- Binnen het bureau is het van belang dat het vergroten van de veiligheid in de wijk breed wordt uitgedragen. De aanpak van een jeugdnetwerk draagt daar aan bij, maar ook beter contact met burgers.
- Goede veiligheidscommunicatie in de richting van met name de wijkbewoners.
- Tot slot zal de verbinding leggen tussen de strafrechtelijke aanpak en het bieden van zorg ook binnen de politie voortdurend aandacht verdienen.

Versterking van de samenwerking met partners

De neiging bestaat om op te schalen zodra problemen te veel uit de hand lopen en af te schalen zodra het wat beter gaat. Ook bij de probleemgerichte aanpak aan de Beresteinlaan is die tendens zichtbaar. Dat geldt niet alleen voor de politie, waarbij de extra capaciteit slechts voor een beperkte periode beschikbaar is, maar ook voor de partners.

Het is daarom belangrijk dat normale werkprocessen in de samenwerking structureel verbeterd worden. Afstemming blijft noodzakelijk en zal structureel moeten plaatsvinden. Daarbij is een aantal aandachtspunten te benoemen:

- Het opstellen van een gezamenlijk plan van aanpak is een belangrijke voorwaarde voor duurzaam succes. Het plan van aanpak omvat in ieder geval de volgende onderwerpen: korte probleembeschrijving, doelstellingen, organisatie, maatregelen, communicatie en evaluatie⁸.
- Vertrouwen is een belangrijke voorwaarde voor samenwerking en daar zal blijvend in geïnvesteerd moeten worden. Dit kan door elkaar en elkaars werkwijzen goed te leren kennen.
- Randvoorwaarden creëren zodat informatie-uitwisseling tot stand komt.
- Voor de preventieve aanpak is het van belang om goed overzicht te krijgen in het aanbod van verschillende partijen.

5.2.2 Verder versterken preventieve aanpak

Blijvend sturen op preventieve aanpak

Een van de doelstellingen van het Spectra team was om samen met de partners het criminele jeugdnetwerk te ontmantelen zodat een beheersbare genormaliseerde situatie ontstaat. Met de aanhouding van 11 criminele kopstukken in januari, is de kern van het criminele jeugdnetwerk ontmanteld. Juist nu is het van belang om deze situatie te benutten om de preventieve aanpak verder te versterken. Verschillende stappen worden daartoe gezet. Zo zal het huidige Actiehoudersoverleg bij het Centrum voor Jeugd en Gezin worden belegd. Vanuit het CJG zal de preventieve taak opgepakt worden. Daarnaast wordt steeds meer samenwerking gezocht met andere partijen zoals scholen en andere organisaties die in de wijk actief zijn. Op preventief vlak zullen in 2014 inbraakwerende maatregelen worden getroffen bij een deel van de woningen op de hotspot. En ook zal extra verlichting worden aangebracht. De gemeente en het stadsdeel hebben een regierol in deze preventieve aanpak en zullen hier de komende periode actief op moeten blijven sturen.

Benutten van rolmodellen

Een aangrijpingspunt in de versterking van de preventieve aanpak is om de rolmodellen gericht in te zetten op de meelopers. Nu de negatieve rolmodellen uit de buurt zijn aangehouden, is het van belang dat daar positieve rolmodellen tegenover staan. Momenteel worden rolmodellen in de wijk vooral gebruikt tijdens de jaarwisseling om de situatie in de buurt onder controle te houden. Maar de rolmodellen kunnen ook

Noot 8 Zie hiervoor ook de handleiding hot spotaanpak in vier stappen. Dijk, B. van, C. van den Handel P. Versteegh (2011). Hot spotaanpak in vier stappen. Amsterdam: DSP-groep / Apeldoorn: Politieacademie.

een belangrijke positieve uitwerking hebben op de meelopers. Zij kennen de buurt, de jongeren en hun problemen, spreken hun taal, maar hebben niet voor het criminele pad gekozen of zijn daar van teruggekomen. Meestal hebben de jongeren uit de wijk respect voor deze jongens en van de rolmodellen kan een positieve invloed uitgaan.

Actief monitoren van jeugdoverlast

Tot slot merken we op dat het afgelopen jaar sterk is ingezet op de aanpak van jeugdoverlast. Deze overlast is hierdoor sterk afgenomen. Om te voorkomen dat deze overlast toch weer toeneemt, is het van belang dat straatcoaches, jongerenwerkers, gemeentelijke handhavers en politie gezamenlijk blijven monitoren hoe de overlast zich ontwikkelt en daar direct op in te spelen zodra de overlast weer toeneemt. Daarbij is het onderhouden van het contact een punt van aandacht.

5.2.3 Bereiken allochtone bewoners

Op de Dagen Tegen Inbraken kwam veel publiek af. Dit waren echter wel overwegend autochtone bewoners en in mindere mate allochtone bewoners. Terwijl een groot deel van de bewoners in de wijk van allochtone herkomst is. Ook in de Buurt Interventie Teams en de Buurt Bestuurt zijn vooral autochtone bewoners actief. Een aandachtspunt in het bereiken van duurzame veiligheid is dan ook dat juist de allochtone bewoners bereikt worden. Hiertoe worden al verschillende stappen gezet. Ten eerste wordt met het oprichten van een tolerantieplatform geprobeerd om ook allochtone bewoners te activeren. Vanuit verschillende zelforganisaties is daar veel enthousiasme voor. Ten tweede is een student van de Hogeschool bezig met een afstudeerproject aan de Beresteinlaan waarbij een dialoog wordt georganiseerd tussen Marokkaanse jongeren uit de buurt en de politie. Dit moet aanknopingspunten geven om de onderlinge relatie te verbeteren. Ten derde zullen alle executieven van het bureau de Beresteinlaan een cursus Marhaba krijgen. Via deze cursus krijgen medewerkers praktische handvatten voor de omgang met andere culturen in het dagelijks werk. Tot slot beschikt de politie al over contacten via de rolmodellen. Zoals we hierboven aangaven, kan gekeken worden hoe die contacten verder uitgebouwd kunnen worden, om de rolmodellen buiten Oud en Nieuw om ook in te zetten in de wijk.

5.2.4 Afgestemde visie op burgerparticipatie

Burgerparticipatie is momenteel op verschillende manieren georganiseerd in de wijk: met Buurt Interventie Teams, Rolmodellen en de projecten rond de Buurt Bestuurt. Soms ligt een belangrijke rol bij de gemeente en andere keren bij de politie. Om het potentieel van burgerparticipatie beter te benutten is een nauwere samenwerking tussen de politie en het stadsdeel wenselijk. Het BIT Bouwlust-Vrederust richt zich bijvoorbeeld vooral op leefbaarheid, terwijl de wens van de politie is dat het BIT zich ook op preventie van woninginbraken en andere vormen van veelvoorkomende vormen van criminaliteit en onveiligheid in en om de hotspot focust. Het stadsdeel en de politie zullen daarom tot een gezamenlijke visie moeten komen op wat burgers in de wijk kunnen doen op het gebied van leefbaarheid en veiligheid en welke rol de politie daarin vervult.

Bijlage 1

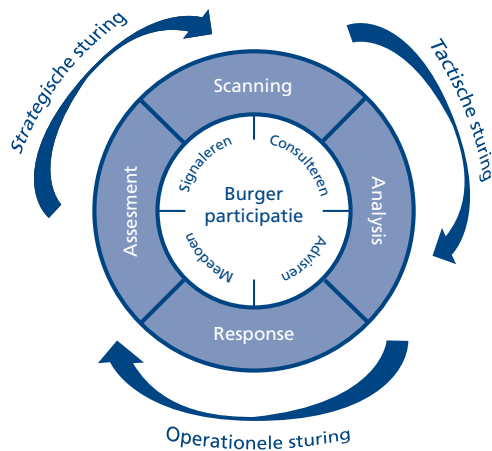
Veiligheidsstrategie

The Best of Three Worlds

De politie-eenheid Den Haag hanteert bij de aanpak van criminaliteit een combinatie van drie veiligheidsstrategieën (*The Best of Three Worlds*):

- Probleemgerichte aanpak
- Informatie gestuurde aanpak
- Betrokkenheid van organisaties en burgers

We lichten deze drie strategieën hier kort toe.

Probleemgerichte aanpak (SARA-model)

Een probleemgerichte aanpak volgt het SARA-model. SARA staat voor Scanning, Analysis, Response en Assessment en is in de wereld vermoedelijk de meest toegepaste vorm van de probleemgerichte aanpak. Bij deze probleemgerichte aanpak wordt altijd te werk gegaan volgens vier stappen:

- 4 Scannen van de veiligheidsproblematiek waarmee de belangrijkste problemen in beeld komen.
- 5 Analyse van het probleem: wat is er precies aan de hand op deze hotspot, wat zijn de oorzaken, wie kan en wil er wat aan doen en welke maatregelen zijn (mogelijk) effectief? Op grond van deze probleemanalyse wordt een plan van aanpak opgesteld.

- 6 Invoering en uitvoering van de maatregelen. Twee dingen zijn hierbij van belang. Ten eerste om samen te werken met partners. En bij voorkeur met meer partners dan alleen de gemeente en het OM. Ten tweede is het van belang om focus en differentiatie in de maatregelen aan te brengen.
- 7 Evaluatie van de aanpak. Hoe verloopt de invoering/uitvoering en wat zijn de resultaten? Zo nodig wordt op grond van de evaluatie de uitvoering van maatregelen bijgesteld.

Een probleemgerichte aanpak richt zich in de regel op:

- Het tegenhouden of/en oppakken van daders.
- Bescherming van het slachtoffer/ doelwit.
- Omgevingsfactoren zoals mogelijke vluchtroutes, zichtbaarheid etc.

Informatiegestuurde aanpak (IGP-model)

In een informatiegestuurde aanpak vindt besluitvorming – bij zowel de strategische, tactische als operationele sturing – plaats op basis van geobjectiveerde veiligheidsanalyses, die het voorkomen en bestrijden van criminaliteit en overlast ondersteunen. Deze veiligheidsanalyses worden niet alleen intern door de politie gebruikt en besproken, maar ook extern met samenwerkingspartners (de driehoek, het veiligheidsoverleg of de regiegroep). Door de veiligheidsanalyses te bespreken kan focus en differentiatie worden aangebracht in de aanpak.

Betrokkenheid van organisaties en burgers

Voor een succesvolle aanpak is de betrokkenheid van samenwerkingspartners en burgers van groot belang. Zoals bij de probleemgerichte aanpak al werd aangegeven, heeft het de voorkeur om met meer partners dan alleen de gemeente en het OM samen te werken. Voor de legitimiteit van het gezag is het belangrijk dat burgers vertrouwen in de politie hebben. Bovendien zijn burgers die vertrouwen hebben in de politie eerder bereid om samen te werken met de politie. Grofweg zijn er vier vormen van samenwerking te onderscheiden:

- De politie kan burgers informeren over de aard, omvang en ontwikkeling van de belangrijkste problemen op het gebied van criminaliteit en overlast. Zo krijgen burgers een realistischer beeld van de werkelijke slachtofferkans.
- De politie kan burgers adviseren over preventieve maatregelen om de mogelijke slachtofferkans te verkleinen. Dat kan variëren van het aanbrengen van inbraakwerende maatregelen in hun huis tot het meedoen aan een project waarbij burgers toezicht houden in een buurt.
- Burgers kunnen een rol spelen bij het bepalen van de problemen waar de politie meer aandacht aan moet besteden. Problemen die burgers in de directe omgeving ervaren en hun veiligheidsbeleving negatief beïnvloeden worden ook wel signal events genoemd. Naast inbraak worden jeugdoverlast en parkeerproblemen hier vaak toe gerekend. Gemeenten kunnen vaak ook een belangrijke rol spelen bij de probleemgerichte aanpak van zulke problemen.
- Tot slot kan de aanpak natuurlijk niet zonder burgers die actief meedoen. Dit kan op verschillende manieren: door aangifte te doen van een misdrijf, door de politie te bellen als je verdachte situaties ziet, door lid te zijn van Burgernet, door deel te nemen aan een Buurt Interventie Team etc.

Bijlage 2

Hotspot-surveillance werkt!⁹

Hotspot-policing werkt echt. Dat is onlangs weer eens overtuigend aangetoond door Anthony Braga, een van de meest vooraanstaande politiecriminologen ter wereld. Hij baseerde zich op maar liefst 25 wetenschappelijke evaluaties. Uit zijn onderzoek blijkt dat criminaliteit en overlast in verreweg de meeste gevallen beduidend meer afnamen in *hotspots* waar sprake was van gerichte opsporing en handhaving in combinatie met preventie, dan in de controlegebieden. De afname is dus geen toeval, maar een duidelijk gevolg van *hotspot-policing*. Omliggende wijken blijken bovendien vaak van de aanpak mee te profiteren.

Korpsvisie

De conclusie van Braga is een steun in de rug voor de veiligheidsstrategie die ons korps meer en meer in de praktijk brengt. Die strategie bestaat uit drie elementen. Het eerste behelst een probleemgerichte aanpak van de allerbelangrijkste veiligheidsproblemen (*high impact crimes*, *hotspots*, veelplegers en criminele jeugdgroepen) door de politie en haar veiligheidspartners, met een belangrijke regierol voor gemeenten. Het tweede betreft de vergroting van de betrokkenheid van burgers en ondernemers (onder andere via sociale media). Het derde gaat om gerichte sturing op basis van actuele, betrouwbare informatie en veiligheidsanalyses.

In onze regio is het aantal voltooide woninginbraken in de eerste helft van dit jaar met zo'n 10 procent afgenomen, terwijl er in voorgaande jaren nog sprake was een onrustbarende toename. Vooral de bureaus waar sprake is van een gerichte aanpak van de échte, hardnekkige *hotspots* van woning-inbraken, lijken de beste resultaten te boeken. Overigens zien we dat het aantal woninginbraken de afgelopen weken in vrijwel alle bureaugebieden weer fors stijgt. En dan moeten de donkere dagen nog komen.

Noot 9 Peter Versteegh (2012), *Hotspot-surveillance werkt!*

Politie-eenheid Den Haag: Analyse & Research

Focus op hotspots

Aan de bureaus lijkt steeds meer focus te ontstaan op de belangrijkste *hotspots* van onder meer woninginbraken. Vrijwel alle bureaus hebben ze op basis van analyse in de Gebiedsscan vastgelegd en vaak al besproken in het lokale driehoeksoverleg of het Veiligheidsoverleg in de stadsdelen van Den Haag.

Een *hotspot* is een specifiek geografisch gebied waar hardnekkig – jaar na jaar en keer op keer – en veelvuldig wordt ingebroken. Deze woninginbraken worden vaak gepleegd door lieden die in de betreffende wijk wonen of hebben gewoond. Deze notoire inbrekers (*hotshots*) en/of leden van criminele jeugdgroepen of -jeugdnetwerken (*hotgroups*) kennen de buurt goed en weten waar zij de buit snel kwijt kunnen. Twee andere belangrijke aspecten van deze problematiek zijn: herhaald slachtofferchap (*hotvictims*) en besmettelijkheid. Is er in een woning op een *hotspot* ingebroken, dan is de kans groot dat dit binnen korte tijd nog een keer gebeurt, ook bij de bureaus.

Hotspotsurveillance

De structurele aanpak van een *hotspot* is dus probleemgericht, informatiegestuurd en met grote betrokkenheid van burgers. Voorbereiding en organisatie van zo'n *hotspot*-aanpak kosten natuurlijk tijd, maar de politie hoeft daar niet op te wachten. We kunnen nu alvast beginnen. Hieronder volgt een top 10 van maatregelen die eenvoudig in het dagelijkse politiewerk kunnen worden opgenomen:

1 Tijdens de *dagelijkse briefing* wordt aan de hand van de *hotspot*-kaarten uit de Gebiedsscan besproken welke van de navolgende maatregelen zijn of zullen worden uitgevoerd. Daarmee is de tijd van ongerichte preventieve surveillance definitief voorbij. De effectiviteit daarvan is zeer gering.

2 Op en rond de *hotspot* worden *stoep- en matrixborden* geplaatst met daarop een waarschuwingstekst als "In deze buurt wordt vaak ingebroken. Zorg voor goede sloten en verlichting." Posters worden opgehangen in buurthuizen, gezondheidscentra, winkels, et cetera. Burgernet, Twitter, Facebook en andere (sociale) media worden eveneens ingezet. Burgers moeten weten dat het inbraakgevaar in hun buurt groot is. Zij kunnen dan hun maatregelen treffen. Vergeet niet een camera op het matrixbord te zetten. Notoire inbrekers willen dat dure ding nog wel eens opblazen.

3 Op de *hotspot* is elk uur van de dag politie aanwezig. Er wordt 24-7 gericht op woninginbraken gesurveilleerd. Op de *hottimes* zelfs met meer eenheden. Denk daarbij ook aan gemeentelijke boa's. Als sprake is van verplaatsing naar andere buurten en tijden, dan volgt de surveillance die natuurlijk.

4 Surveilleren is het meest effectief *te voet of met de fiets*. Overdag in principe alleen, 's avonds en 's nachts met z'n tweeën. Zet in de noodhulp tijdens rustige momenten – met name 's avonds en 's nachts – af en toe de auto aan de kant en de motor uit. Luister goed of je inbraakgeluiden hoort. Neem vooral de achterpaden mee; twee van de drie keer wordt aan de achterzijde ingebroken. Weet wat de actuele MO's zijn, wat voor gereedschap wordt gebruikt, bijvoorbeeld cilindertrekkers. Laat je vooral zien, maak verbinding met bewoners. Maak een praatje, heb het over de woninginbraken. Spreek groepjes jeugd aan. Ga met ze in gesprek, leer ze 'in vrede' kennen.

5 Zorg dat je altijd '*witte voetjes*' bij je hebt. Zie je dan ergens een deur of raam open staan, terwijl er niemand thuis is, dan kun je er eentje neerleggen. De folder Inbraakpreventie mag in de standaarduitrusting van de surveillant natuurlijk niet ontbreken. Maak ook foto's van de inbraak. Die kun je tijdens de briefing laten zien en meegeven aan de collega's zodat zij de beelden kunnen gebruiken in de contacten met de wijk.

Weet waar onlangs is ingebroken. De kans is groot dat het in dezelfde woning, maar ook in die van de burens, nog een keer gebeurt. Om die reden volgt na elke woninginbraak in de hotspot een *probleemgericht buurtonderzoek*. Dat betekent dat niet uitsluitend wordt gezocht naar mogelijke getuigen. Buurtbewoners worden met behulp van een zogenoemde besmettingsbrief geïnformeerd over het inbraakrisico in hun buurt, preventiemogelijkheden en melden van verdachte situaties of personen. Daarbij wordt de mogelijkheid geboden zich aan te melden voor Burgernet, Twitter en andere (sociale) media.

7 Let speciaal op de *hottargets* en *hotspots* in de *hotspot*. Binnen de *hotspot* zijn woninginbraken namelijk vaak ook nog eens geconcentreerd op specifieke locaties. Zo wordt het vaakst ingebroken op de begane grond, in hoekwoningen of de eerste etage van flats. Daarbij hebben sommige buurtbewoners vaker aantrekkelijke buit in huis, geld of sieraden bijvoorbeeld, dan anderen. En er zijn signalen dat vaker wordt ingebroken bij buurtbewoners van wie wordt vermoed dat ze goede contacten met de politie onderhouden.

8 *Hotshots* en leden van *hotgroups* worden tegengehouden en ontmoedigd als je de bekende inbrekers aanspreekt en laat weten dat je ze goed in de gaten houdt. Eventuele aanhoudingen op heterdaad worden uiteraard gewoon afgehandeld. 'Schoon schip' werkt buitengewoon preventief en kan veel informatie over andere inbrekers opleveren. Jeugdige meelopers zijn vaak eerder bereid te praten dan de (oudere) kernleden. Schakel het OT in als een notoire inbreker moet worden aangehouden die bijvoorbeeld in aanmerking komt voor de ISD. Dit zelf doen in burger lukt meestal niet. Ongemerkt observeren is echt een vak. Zorg dat informatie over personen, situaties, voertuigen, groepjes et cetera daad-werkelijk in het systeem komt. Richt je wél op de echte criminelen. Met een repressieve aanpak van louter de meelopers en niet-criminele jongeren bestaat de kans dat de buurt zich tegen de politie keert. Inbrekers plegen trouwens ook vrijwel altijd andere delicten. Het zijn 'veelvraten'. Je zult zien dat met deze aanpak ook andere delicten afnemen.

9 *Verkeersacties* worden bij voorkeur op de *hotspot* gehouden. De zichtbare aanwezigheid van veel politie werkt preventief. Daarbij leveren deze acties veel informatie op over wie met wie omgaat. Let op dat de actie niet ten koste gaat van de relatie met de goedwillende burger.

10 *Verkeerscontroles* van auto's die met name 's avonds en 's nachts door de *hotspot* rijden kunnen erg nuttig zijn. Controleer rij- en kentekenbewijs en noteer de gegevens van de bestuurder en die van de eventuele inzittenden. Vergeet vooral niet ook even in de achterbak van de auto te kijken. Misschien ligt er wel buit van een zojuist gepleegde woninginbraak. Vraag wél eerst uitdrukkelijk toestemming aan de bestuurder

van de auto en vertel dat je het doet omdat er in deze buurt erg veel wordt ingebroken.

Langdurige afname

Door deze tien maatregelen toe te passen zal het aantal woninginbraken zéker snel afnemen. Gebruik de *Early warning*, die elke maandag verschijnt, om dat te tonen aan iedereen die het weten wil. Weinig motiveert meer dan succes.

Maar, zoals gezegd, is voor een langdurige, structurele afname van woninginbraken méér nodig dan gerichte inzet van politie. Om dat te bereiken komt het echt aan op een probleemgerichte aanpak met alle partners en vooral met burgers zélf. De genoemde tien maatregelen kunnen in de loop van de tijd eenvoudig worden geïntegreerd in het plan van aanpak van de gemeente en worden afgestemd met de maatregelen die de partners nog gaan uitvoeren. Laten zien dat een gerichte aanpak werkt, geeft vertrouwen. Vertrouwen dat nodig is om burgers het gevoel te geven dat de buurt weer van hen is.

